

Vilka rättigheter väljer du?

En diskussions- och analysövning om Sidas bistånd till flyktingar i Sudan

Målgrupp: Gymnasieelever, men kan också med fördel anpassas till andra elevgrupper.

Syfte: Eleverna förstår hur grundläggande rättigheter kan påverkas av konflikter i allmänhet, men också vilka svåra val organisationer och myndighet som arbetar med bistånd ställs inför i krissituationer i synnerhet.

Mål: Målet med den här övningen är att fördjupa sina kunskaper om hur man med hjälp av bistånd kan arbeta med grundläggande rättigheter, utveckla reflektionsförmågan samt utveckla färdigheter såsom empati och medkänsla för sina medmänniskor och de gemensamma globala utmaningar som är en del av vardagen.

Tidsåtgång: 60 minuter

Koppling till styrdokumentet: I styrdokumentet för gymnasieskolan, **Läroplan för gymnasieskolan 2025 (GY25)** och ämnesplanerna, nämns svenskt bistånd, internationalisering och globala perspektiv som en del av utbildningens värdegrund och uppdrag.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor

Läroplanens inledande delar i gymnasieskolans uppdrag: Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna

verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.

Metod och material: Gruppdiskussion, analys och reflektion, EPA

[Sverige säkrar tillgång till vård för flyktingar i Sudan | Sida](#)

www.Openaid.se och www.sida.se är trovärdiga och användbara källor för detta arbete, Openaid är ett fönster in i insatshanteringen och ett utmärkt exempel på svensk transparens. Openaid är öppen data om det svenska biståndet och en ständigt uppdaterad översikt över alla kostnader och alla globala insatser som svenska skattemedel går till. Läs mer om Sidas arbete i Sudan här:

[Utforska biståndet - 2 filter valda | Openaid](#)

INTRODUKTION

Läraren inleder med att berätta om situationen i Sudan. Informationen kommer från Sidas hemsida och Openaid

[Utforska biståndet - 2 filter valda | Openaid](#)

[Sverige säkrar tillgång till vård för flyktingar i Sudan | Sida](#)

- Läraren berättar exempelvis att miljontals människor är på flykt, att kvinnor och flickor tillhör den särskilt utsatta kategorin eftersom de ofta är exponerade för sexuellt våld och att Sida bidrar till att förbättra livet för dessa människor genom bland annat mobila hälsoteam där man erbjuder vård och psykosocialt stöd.
- Läraren kan vidare fortsätta genom att berätta att det är många rättigheter som hotas i krissituationer och att syftet med lektionen är att undersöka vilka de är och **hur man skulle välja om man tvingades till det.**

- Läraren ber eleverna att läsa igenom texten och hitta belägg för de olika rättigheterna som Sidas arbete bidrar till. Eleverna läser igenom texten och diskuterar i par.

(Till läraren: I texten kan man till exempel hitta att Sida, genom sina insatser, bidrar till rätt till hälsa (att man får vård och medicin när man föder barn som flykting), rätt till skydd (att man får skydd på härbärgen) eller rätt till psykosocialt stöd (samtal om upplevda trauman).

- När eleverna har hittat och diskuterat rättigheterna med varandra, ber läraren eleverna att diskutera hur rättigheterna bör prioriteras om resurserna inte räcker till allt. Läraren delar in klassen i mindre grupper.

DISKUSSIONSFRÅGOR:

- Om ni arbetade för Sida i Sudan och ni hade resurser till att stödja **två** av alla de rättigheter ni har diskuterat, vilka två skulle ni välja och varför?
- Vilka konsekvenser skulle det kunna få för människor om ni valde att prioritera bort vissa av dessa rättigheter?

Efter diskussionen i mindre grupper får alla presentera vad de har kommit fram till i storgrupp.

REFLEKTIONSFRÅGOR:

1. Hur kändes det att behöva välja bort vissa rättigheter?
2. Finns det något som vi i vårt samhälle skulle kunna göra för att slippa välja bort vissa rättigheter?

AVSLUTANDE DISKUSSION:

Till läraren:

Många organisationer och myndigheter som arbetar med bistånd ställs säkerligen ofta inför svåra val i krissituationer. Med hjälp av bistånd och genom att stötta biståndsinsatser kan vi som individer, genom våra skattepengar, och som samhällen, stötta att fler människor i världen får sina grundläggande rättigheter tillgodosedda.

Avsluta med att ge eleverna/deltagarna i uppgift att läsa mer om Sveriges utvecklingssamarbete här:

[Svenskt bistånd | Openaid](#)